

Dosarul nr. 3ra-1112/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎN C H E I E R E

16 decembrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Gevorgyan Mnatsakan,
reprezentat de avocatul Mariana Barașianț,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Gevorgyan Mnatsakan împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului
Afacerilor Interne privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 septembrie 2018, Gevorgyan Mnatsakan, prin intermediul avocatului Mariana Barașianț, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al MAI, solicitând anularea deciziei Biroului de Migrație și Azil al MAI nr. 62/18/DAI din 04 septembrie 2018.

În motivarea acțiunii a indicat că Gevorgyan Mnatsakan este cetățean al Republicii Armenia, care locuiește în Republica Moldova din anul 1986. Își desfășoară activitatea la compania SRL „Platinum Lider”. Este unul dintre fondatorii Comunității Armene din Republica Moldova, participă activ în viața comunității și s-a integrat în societatea moldavă.

Reclamantul că a părăsit Armenia la vârsta de 20 de ani, respectiv urma să efectueze serviciul militar obligatoriu, dar nu l-a urmat, iar acest fapt constituie infracțiune conform art. 326 din Codul penal al Armeniei. După împlinirea vârstei de 27 de ani, persoanele care nu au efectuat serviciul militar sunt obligate să achite amendă în bugetul statului.

Din anul 1990 în țara sa de origine se desfășoară conflictul din regiunea Nagorno-Karabah între Armenia și Azerbaijan, care este nerezolvat și care periodic devine armat. Astfel, situația în țara sa de baștină este nestabilă și nesigură din punct de vedere politic și de securitate, acest fapt derivă și din datele descrise în decizia contestată.

Prin hotărârea din 09 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Gevorgyan Mnatsakan împotriva Biroului Migrație și Azil privind anularea actului administrativ.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, Gevorgyan Mnatsakan, reprezentat de avocatul Mariana Barașianț, la 23 martie 2020 a depus apel nemotivat, iar la 24 august 2020 apelul motivat împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în termenul stabilit de lege, solicitând casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Gevorgyan Mnatsakan și a fost menținută hotărârea din 09 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău a specificat că în baza principiului suveranității naționale, statele au dreptul să acorde azil unui străin. Competența statelor de a acorda azil reiese din regula potrivit căreia fiecare stat are dreptul unui control exclusiv asupra persoanelor care se află pe teritoriul său, inclusiv asupra tuturor chestiunilor referitoare la excluderea, admiterea, expulzarea și protecția împotriva jurisdicției altor state. Scopul azilului este de a substitui lipsa protecției naționale ce rezultă din părăsirea țării de origine. Având dreptul discreționar în acordarea azilului, statul – prin organele competente dispune și de competențe exclusive să determine, să clarifice cauzele pentru care acordă sau refuză acordarea azilului.

Astfel, Colegiul a constatat că instanța de fond întemeiat a conchis că, reclamantul Gevorgyan Mnatsakan a eșuat să probeze întrunirea condițiilor care ar dicta necesitatea acordării azilului, acesta nu a individualizat nici o acțiune întreprinsă împotriva sa, care ar pune în pericol viața sau integritatea acestuia. Lipsesc probe care ar confirma că reclamantul a fost constrâns să părăsească țara de origine, precum și lipsesc probe care ar confirma că reîntoarcerea în țara de origine ar pune în pericol viața sau integritatea personală. După cum s-a constatat, motivul principal invocat de către reclamant/recurent în vederea solicitării azilului, constituie nedorința acestuia de a se întoarce în țara sa de origine, iar motive obiective, care ar face imposibilă întoarcerea acestuia nu au fost prezentate nici la interviul ce a avut loc cu funcționarul Biroului Migrație și Azil, nici în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată.

A mai relatat instanța de apel că, argumentele și circumstanțele indicate de partea apelantă/recurentă, nu se încadrează în temeiurile de acordare a azilului, deoarece nu s-a stabilit, nici în instanța de fond, nici în instanța de apel existența pericolului de persecuție din partea statului, care l-ar urmări pe reclamant și care i-ar pune în pericol viața acestuia.

La 27 octombrie 2020 (ștampila de pe plicul poștal), Gevorgyan Mnatsakan reprezentat de avocatul Mariana Barașianț, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii sau de restituire a cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că Gevorgyan Mnatsakan este cetățean al Republicii Armenia, care locuiește în Republica Moldova din anul 1986. Republica Moldova a devenit casă pentru el, aici este înmormântat tatăl său, aici locuiește

familia sa și aici este angajat în câmpul muncii. Fratele lui Gevorgyan Mnatsakan – Gevorchean Gaik, căruia îi este stabilit gradul de XXX, este cetățean al Republicii Moldova, locuiește în mun. Chișinău și are nevoie de îngrijiri permanente. Recurentul locuiește cu fratele său, îl îngrijește și contribuie la întreținerea acestuia.

A menționat că recurentul a părăsit Armenia la vârsta de 20 de ani și, respectiv, urma să efectueze serviciul militar obligatoriu, dar nu l-a efectuat. În Republica Armenia, eschivarea de la serviciul militar în termen constituie infracțiune (art. 326 Cod penal al Armeniei), iar după împlinirea vârstei de 27 de ani, persoanele care nu au efectuat serviciul militar sunt obligate să achite amendă în bugetul statului și sunt reținute în baza dosarului penal. Însă, în Republica Moldova eschivarea de serviciul militar nu este infracțiune, decât în anumite situații concrete de eschivare de la acest serviciu.

Consideră că, prin respingerea cererii de azil va fi încălcat dreptul fundamental al recurentului la viață și siguranță, dar și la viața privată și de familie.

Astfel, în decizia contestată nu au fost analizate argumentele ce țin de acordarea protecției umanitare, fiind expuse doar motivele ce țin de nerecunoașterea statutului de refugiat.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat la data de 30 septembrie 2020 decizia contestată în prezența avocatului recurentului și a reprezentantului Biroului Migrație și Azil. Decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la proces prin intermediul poștei electronice la data de 20 octombrie 2020 (f.d. 115).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Gevorgyan Mnatsakan, reprezentat de avocatul Mariana Barașianț, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 27 octombrie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 11 noiembrie 2020 în adresa participanților la proces, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă referință pe marginea recursului nu a fost depusă.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea

recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Gevorgyan Mnatsakan, reprezentat de avocatul Mariana Barașianț, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Gevorgyan Mnatsakan, reprezentat de avocatul Mariana Barașianț, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh